ad pōām ē ipsamet actius efficax Diuinā quatus eminenter con-
tinet virtūm Spēi ingressā, & actū efficacissime complet pōām in-
ciu L. ad cognitā: vnd. illius rlis qd ē Signū sol. Frequēnt
sīm conceptus Majus & Minoris expressi, & eod. modo se ha-
bent quo ad integrand. vnū pe, rōne rlis Spēi impressæ: sed
ei rlis constituunt vnū p se, qd et illi.

38\. Vnd colliges in eucrīs nrīs Signis rlis ad pōām n-
esse nrī lugnā, vt compleant pōām, & rlis ad rem non
esse nrī lugnā, vt concurrat, sed vt eleuat ad concurrend. loco
obti. Est igr rlis ad pōām tam in instrō eleuati, qm in essā
Diuinā ipsa rlis posiuā completiua pōā, et productiua concep-
tus qad repr̄dm: et rlis ad rem ē ipsa et rāō posiuā con-
tinens in se repr̄dm obti. Per hoc tn n negatr rāōm posiuā
completiuā pōā eā fundari n lugnā negiuā vt compleat pōām,
qm et n lugnām fundet spēs, sed in talibus n lugnijs non
consistit rlis ad pōām significatiuis.

39\. Resolues 3. in coī opiōē asserente rūm signi
instrati ad pōām esse n lugnā negiuā vt cognatr,
rlis talis signi ad rem, & ad pōām n integrant vnū pse.
Est evidens resolū, qa ex posiuō, & negiuō n fit vnū pse:
sed in illa opiōē rlis signi instrati ad pōām ē negiuus, et
rlis ad rem ē posiuus consistens in conexiōē ipso posiuā, qm
signū habet cum signāto, qa ex illis respectibus sol. integrabitr
vnum per accins. Quam doctrinā amplectis

40\. Hic et si Signū instrale sit qd negiuum, qa tr
lumen & cg. rlis sit negiuus, tn rlis ad pōām ē vtrigibilitas ner-
giuā completa, et inperrtiemla ad faciend. vnū pse cum ner-
guē, quā ē signum. Et eius rāō ē, qa quando vnā negiā fun-
dati

fundari in alia; facit cum illa unu(m) per accidens, esse sola q(uia) sol-
li advenit in suo esse constituta, et accidentali.

41. Resolutio in opinione communiore utriusq(ue) com(m)unis signi in-
strales in positivo signi instrale, et instituti, s.o natae, et ratio-
ne sumpti, et respectivo ad rem, et ad potentiam potest esse unum esse. Est
ad certa res. Sic, q(uod) in illa opinione rel(ati)o ad potentiam est intelligibilitas
positiva, indistincta ab ipsius perfectione, q(ua) signum instrale rem ostendit;
quo non obstat lo(cutio) negium, et rel(ati)o talis signi ad potentiam faciat unum
per se cum rel(ati)one ejusdem signi ad rem.

42. Quam et d(ic)tam oportet illique, ut Cl(ementi)sim(i) ponderas
in tali opinione, de signo instrali negium, q(uod) scilicet cum
rel(ati)o signi instralis negium ad potentiam non est realis intelligibilitas super-
addita supponens negiam in suo esse completam; sed ead(em) negio,
quae est signum, et suam met entitatem negiam ordinari ad potentiam et
ad rem significatam.

43 De sive tam illij q(ua)m ex duob(us) opinionib(us) amplectamur (sive
terim) dum de o(mn)es negiones tam naturales q(ua)m contingentes
ab entitatib(us) positivis distinctas a Philosophis aliis non eliminamus, am-
plectimini 1.a opinionem q(ua)m sequuntur P. L. C. T. in Log. cap. 1.
de signis quaestione 1.a art. 2.o P. Pellus. et P. Sont. Luz. in Log.
Tract. 6. No. 14. et fere om(ne)s Rr. quod opinio sic probari solet,
q(uia) rel(ati)o signi instralis ad potentiam est intelligibilitas, s(ed) non repugnat q(uo)d
signum in tali obtu, ut attingatur a potentia, talis ergo non repugnat non
potest esse quid positivum. 2. q(uia) non est quid positivum teneret se ad instar
appetitus positivi ut obiectum efficeret, et cognosceret. Sed signum non
est capax efficiens obiectum, ut patet, quo obiectum non decet appetitus positivus,
ut efficiat per illam. 2.o q(uia) talis appetitus est otiosus superfluus,
nam illa sublata, s(ecun)do concurso ad eius obiectum intelligitur verum ac

Relationi

ac pind ut sit itelligibilis, p sd tam n(on) lugniam positiuam annexam.

44\. Quod si dicas: indistantia pasti n(on) ē ro potentis causandi effectus, aut mali, sd sol condicio, qē ē itelligibilitas, seu n(on)lugnia obti n(on) ē rō potentis ducendi in cognitionem potentiam, sd sol condicio sine qua non: ergo consequens talis n(on)lugnia n(on) ē rō potentialis signo instrumentali. Resp. nego conseq. et rō dicta est, q(uia) rō potentialis causandi sol dicit primum, qd nec pariter pōt consistere in approximatione sd indistta; cum ea sit negaō. rō uē ducendi in cognitionem n(on) exprimit primum alicuijus operōis, sd tm rasiom obti ad potentiam, et qd obtum sit conjunctum cum re. unde adaeqte includit itelligibilitatem, qua entitem signi constituit obtum pōt, et oppositionem positiuam, qua ea entitas connectitur cum re signata.

45\. Contra: Signa instrumentalia p eand. oppositionem, qua connectuntur cum re, illam ostendunt pōtiae: ergo non illam ostendunt per aliqua n(on)lugniam negatiuam. Resp. distinguo ans.: per eand. oppositionem qua concluduntur cum re illam ostendunt pōtiae inadaeqte concepta, adaeqte nego ans. Ostendit igitur signum instrumentale adaeqte rem pōtiae p oppositionem, qm habet cum ipsa re, et per itelligibilitatem: per illam tamqm per rasiom cognitam, et per istam tamqm per rasiom ut opposito cognoscatur. Sd aliis terminis, ostendit rem pōtiae per oppositionem quam cum illa habet tamqm per rōem, per quam, et per itelligibilitatem, tamqm per rasiom sub qua. Sicut mouet potentiam ad cognitionem per eand. oppositionem, ut per rasionem per quam, et per itelligibilitatem ut per rōem sub qua. Multa alia arga, quae hic congerunt Schol. ~ ~ quib omnib te facile expedies, si teneas traditam doctrinam, et simul aduertas intelligibilitatem signi instrumentalis

instrumentalis non esse ad statum sui in suis per-
fectivam, ut est appetitus materiae ad formam.

46. Igitur ex dictis per totam subjectionem col-
liges signum in communi neque esse com-
positum per se, neque compositum per accidens, sed abs-
trahere ab utroque, sicut supra diximus abs-
trahere ab eo quod sit relatum transcendens rigo-
rosum, et minus rigorosum, et ratio cum pro-
portione est eadem; quia si vel esset per se, vel
per accidens determinate, cum ad quodlibet
signum particulare contraheretur, quodlibet esset
vel compositum per se, vel compositum per accidens.
Constat autem ex dictis signum formale esse totum
integrale per se, instrumentale vero per accidens
et admissa communi opinione de respectu negativo
ipsius signi instrumentalis ad potentiam.

Subsect. Quarta

Utrum unus respectus sit prior alio?

47. Prima resolutio: in signo formali, et adae-
quate sumpto nullus respectus est
prior alio. In hac resolutione convenio cum omnibus
DD. probatur quia ad ipsa essentia signi integrantur

duplici

ex duplici respectu: ergo nisi intelligant simul duos respectus non intelligit adaequate essentia signi. Ergo in signo formaliter et adaequate sumpto unus respectus non est prior alio. Et explicatur exemplo: sicut ex quo adaequata essentia hominis consistat in animali, et rationali in homine adaequate sumpto animal non est prius quam rationale, neque econtra. Et idem dicendum de qualibet alia essentia composita ex duobus respectibus scilicet physice et metaphysice. Ergo similiter dicendum de signo adaequate sumpto.

48. Ita solvunt Doctores omnes Logici, quos legi,

Sed expressius Magister quidam sapientissimus in signo instrumentali, et formali inadaequate sumptis respectus ad rem esse priores respectu ad potentiam; sed non possum acquiescere huic dicendi modo quia omnino video (aut fallor egregie) implicatorium: est enim omnino intelligibile sumere signum, et illud sumere inadaequate pro solo uno respectu: sicut intelligibile est summere hominem, et illum sumere inadaequate pro solo animali, vel pro solo rationali. Si enim sumis hominem sumis totam essentiam hominis: sed essentia hominis non est solum animal, neque solum rationale, sed utrumque simul: ergo si sumis hominem non illum sumis inadaequate pro solo animali, vel pro solo rationali: et si sumis solum animal, aut solum rationale, non sumis hominem. Ergo similiter sumere signum, et illud sumere inadaequate pro uno respectu est sumere totam essentiam

signi

Signi inadaequate, quod est implicatorium. Nam si est signum, est adaequate duplex respectus: si signum inadaequate est unus respectus non est signum. Nam sicut homo dicit animal rationale, ita signum dicit duplicem respectum.

49 Dices primo unum ~~respectum~~ non sumere signum inadaequate, sed sumere unum respectum in signo inadaequate. Sed contra quia non potest intelligi sumere unum respectum in signo inadaequate, quin sumat inadaequate signum. In quo enim distinguitur signum inadaequate, et in signo inadaequate. Ista sunt verba synonima.

50 Dices secundo unum respectum non esse signum adaequate, esse tamen signum inadaequate. Sed adhuc contra, quia animal non est inadaequate homo, aliter loquor in quo inveniretur animal esset inadaequate homo: materia prima non est inadaequate homo, cum etiam inveniatur in lapide, qui nullo modo est homo: ergo nec unus respectus est inadaequate signum. Datur enim eadem ratio; et quamvis essentia includat homo metaphysice animal rationale, et physice materiam et formam atque signum includit duplicem respectum. Sed adhuc

51 Dices: Ratio generica est prior ratione specificâ: sed animal in Homine, et respectus ad rem in signo formali, et instromentali est ratio generica: ergo in Homine animal est prius quam rationale, et in signo formali, et instromentali priores sunt respectus ad rem, quam ad potentiam: ergo possum sumere animal in Homine inadæquate, et respectus in signo etiam inadæquate. Respondeo distinguendo Majorem: ratio generica est prior specifica indeterminate sumpta specifice, et individualiter sumpta nego Majorem. concedo Concedo. Res est, ratio generica quatenus consideratur indifferens ad hanc, vel illam rationem specificam considerari poterit prius illa: si vero consideretur determinata ad rationem specificam nullo modo potest prius illa considerari. Nam considerata ad hanc rationem specificam determinate constituit hanc eandem speciem. Species autem non intelligitur sine adæquato suo constitutivo: cum igitur animal in Homine, et respectus ad rem in signo formali et instromentali sumantur determinati ad rationes specificas, et individuales, inde fit quod neque in Homine animal sit prius rationali, neque in signo formali et instromentali respectus ad rem sint priores respectu ad potentiam.

Quare

Nihil deest

Nihil deest

Nihil deest.

52 Quaro dum e in signo instrumentali et naturali formaliter
sumptis nullo modo unum sit [illegible] prius alio. Obycies
1º in signo instrumentali [illegible] ad [illegible] e [illegible] natiis si sig=
num fuerit nale, et [illegible] arbitraria si signum fuerit
ex instituto: deinde [illegible] ad [illegible] e ipsa intelligibilitas
quae in ipsa [illegible] fundatur: sed subsi e prius negare
quam fundat et non prior sua [illegible]. ergo in signo ins=
trumentali [illegible] ad [illegible] e prior [illegible] ad [illegible]. [illegible] e [illegible]=
[illegible] vinculum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] majori [illegible] minori: subsum e prius negare
quam fundat et non e prior sua [illegible] in [illegible] quod
resultat ex negare et subsi [illegible] non [illegible] neg.
minori, quod bene integratur [illegible] ex [illegible] subsi et ne=
gare, et ex [illegible] non [illegible] specificative, id e
in [illegible] subsi et in [illegible] non [illegible] minori. Deinde neg.
[illegible] quod [illegible] [illegible] ad [illegible] in signo instrumentali
[illegible] in tali [illegible] ob ea quae diximus 1ª

53 Itaq. fateor comparativā natem ♃ arbitrariam, q̄m res s.ē entitas materiaes q̄a ē signū instructale, ē ad rem ēē priorem negarē s.ē intelligibilitē q̄m fundat. Dico tn̄ talem comparationem qua antit intelligibilitem n̄ ēē rōm signi, nec in signo; nam si sumatr signū adaequate ō̄cedis n̄ ēē priorem: si sumis signū inadaequate manifestam indicas contradictionem, ut pat ex nostro fundo.

54 Et confirmatr 1.º q.ª licet unitas conceptus (sed incomplexi q̄a asserit ēē tn̄ conditionem ad utle) sit prior in natā q̄m apdē, tn̄ in nā formaliter utli nullo m̄o ē prior ipsa apdē, q. a fortiori licet comparatio ad rem sit prior in entitē q̄a ē signū intelligibilite ad pōam, tn̄ in signo formaliter nullo m̄o pōt ēē prior, neq. intelligibilitas posterior.

55 Confirmatr 2.º ad rōem ōtra profactum Magistrum sapientissimum q.ª spū ♃ rāo generica prōs accentalis generice sumpta sit prior rāe talis prōs nimirū intentionalis repraesentativae: tn̄ in rā signi formalis ad pōam sunt simul, q.ª in tali rā sumuntur specifice et individualr determinata rāo accentalis ♃ rāem intentionalis repraesentativi: Idq. ad rem in signo instructali ♃ illud dicas inadaequate et sumitr determinatus ad rem talis signi: q. ē simul cum alio rā constitutivus ipsius signi.

56 Obyc. 2.º in signo formali inadaequate sumpto rāo sua ad rem ē prior rā ad pōam. Probas assumptū q.ª in signo prius ē rē in se formalitē sīc q̄m habet effectum formalem subtō

qm ad illud ordinari, ut qēr in q̄ntitē, q̄ꝰ prius in se ē repre-
tiua Loci, ut q̄ro, q̄m ordinetr ad extendendā subiam de-
terminate in Loco: item in q̄ā, q̄ꝰ prius in se obtinet vir-
tutem operandi, q̄m ordinetr ad efiendam subiam q̄ualr
operatiuā; ꝓ ipse et Vestus prius in se obtinet representaē
obti q̄m ordinetr ad illud p̄ōē representand.

57 Alius argū erit mē occurrend atq superiori. ne-
gant ergo assumptum. ad pbaē dal antē distō? q̄ām; ꝓ
ipse et Vestus mater sumpti est in loē. signi fratlis prius
in se obtinet representaē obti q̄m ordinetr ad illud p̄ōē
representand. ded, in loē signi fratlis neg. q̄ām. datlen-
ead in q̄ fratlitia in eo q̄ꝰ sume signi fr̄ale in ad q̄te
ꝓ vno lū, atq dari in signo instruuti.

Resolutio est tenenda ē, si vellemus adequi
sive vestium sui q̄m lū signi fratlis, sui vēm et nos-
tram suām distinguit. q̄eumq en. mē distin q̄ānt numq̄m
in signo frati frater fōē redderi vnus lū prius alio
expressio signi frater sit et expressio durū quūm.

58 Conterri quē et q̄ūm ut expristime fratlius, ne-
gō anti, qᵃ in oi priori in quo signit frā tens fratlitem
sui q̄m q̄ber eius fratem subtō. signit ordinata ad
illud aliter ni signit sui fratlitem sui q̄m q̄ber eius frat-
rem subtō: sic arguit: in illo priori frā signit sui fratli-
tem sui q̄m q̄ber eius fratem subtō: sed illa fratlites
cum tota sit ad subtum in oi priori in quo ē in frā or-
dinata ad illud, q̄ in illo priori in quo frā signit illa
fratlite signit ordinata ad subtem.

59 : Vnd negand ē q̄ntitem prius ee repletum

respectiuam loci ex qua qm ordinetur ad extendenda subia deplure in loco, item negandū ē poam prius obtinere virtutem operandi quam ordinetur ad faciendum subiam praler operatiuam, nam cum quantitas praecisam inter entitem sit respectiua loci, ex qua et potentia per virtutem operandi sit potens facere subiam operatiuam, numquam pot. dari quantitas sine ordinatione ad subiam extendenda respectiue in loco, nec potentia qua ad faciendam subiam praler operatiue ordinetur. Adhuc piens quantitas sine actuali extensione subiae in loco, et potentia est potens facere subiam praler operatiuam. numquam in desiciente quantitas sine ordinatione ad subiam extendendam, et potentia sine ordinatione ad faciendam subiam praler operatiuam.

Subsect. 3.

Utrum variato uno respectu varietur etiam alter.

60 Dico 1º variato re ad rem variari et re ad poam ē Cōis resolutio et pr. q. nouus re ad rem ē fundum noua intelligibilitatis ad poam, ut cognoscat talis res, sicut talis re ad rem n. habeat rem ad poam, n. pot. ducere in cognitionem signati. q. adueniente nouo re ad rem aduenit et noua intelligibilitas ad poam, sed in hac intelligibilite consistit re signi ad poam, q. Dō.

61 Et explicatur in casu, in quo fumus, qui ē signum naturale ignis impositum ad signandum ex instituto hostes aduentantes: in hoc casu fumus ptereus signum naturale nale ēt q. re ad ignem per ortionem nalem distincto igne, et ptereus signi ex instituto per ortionem arbitraria

arbitrariam: ad 2m oppositiones sit dirsa, q dent fundare dirsas intelligi=
bilitates ad pon siga nulla les intelligit q intelligibilitatem alienam.

62 Dic: 1° illa intelligibilitas ordant ad eand poam q
n sit dirsa nec dictos. Neg. Cram q° ut intelligibilitas sit
dirsa satis e q subtum illius ab alio sit dirsum. Et huius
rao e q° intelligibilitas e alicuius inselum nullu aut alicuius
inselum et si sit negivum pot ee in q turibus subtis

63 Dic: 2° lius ad poam solz varian q cognitiae
n cognitai: ad signu Instrale nale et signu ex Instituto
semp ducunt in cognitionem cognita. q semp tent eund
lium ad poam. Et nego may. q° 2 in orde ad constituend
signu fale, et Instrale lius ad poam solz varient per
cognitae et n cognitae, n et variant, quia dant signa
Instralia dirsa. nisi velis fumum et imagine Cae-
saris, ut sit dirsa signa Instralia tere eund numero
lium ad poam, qd e ridiculum.

64 Dic: 3° perseverante eodem no lu ad lem pot
variari lius ad poam ut si idem ceptus solis cog=
nitus et n cognitus ducat poam in cognitionem solis. q
cotra perseverante eodem no lu ad lem poam pot vari=
ari lius ad lem. Neg cram et rao e q° cognitae et n
cognitae n ponit in ceptu qui e signu solis novam
representaonem ad lem signatam nai si poneret nova lege dem
in ceptu, ceptus n ee id, q e invariata lege rao solis, sive in-
variata lege sive pot ceptus cogni et n cogni. at vo dirsae
connexiones ad dirsa obta in signis instralibus tam nati et ex Instituto
vario fundant dirsas intelligitates, ctales connexiones sint in se intelligibiles
una independenter ab alia. Sol huc argum tangit difficm, qm iam
subdo.

Dico 2°.

65 Dico 2.º Variatio lucis ad potentiam non semper variatur lux ad legem; potest enim contingere quod existat aliquod obiectum et sit signum formale lucis mei intellectus et enim posito medio quo possit quis potentia legem quod nunquam cognoscam talem obiectum. et lux Angeli cognoscentis talem meum obiectum et per aliud cognitum tam per medium quod cognoscentis et legem, et signum instruale naturale: in hoc inquam casu in quo id obiectum erit simul signum formale et instruale naturale eiusdem legis, variabitur lux ad potentiam Angeli numquam non variabitur lux ad legem. Ergo quod variatur lux ad potentiam Angeli quod lux mea potest esse lumen non primus cogniti. lux vero potest Angelica habebit lumen primus cogniti; quod variabitur lux ad potentiam Angeli.

66 Dico quod non variatur lux ad legem 1.º quia legentia sit in illo essentialis ipsi obiecto, quod non potest variari quod cognosceri et non cognosceri quod sit hoc ex accidentalibus ipsi obiecto inhaerent aut quod immutabilis legis etiam variatur per aliquod accidentale. 2.º quia illa materies proportio naturalis quam obiectum ad intellectum ducit potentiam in cognitionem legis et intelligibilis. quod simul et simul et intelligibilitatem constituit formalis signum quam instruale.

Solvuntur Argumenta Contra proximam Resolutionem

67 Arguitur 1.º obiectum quod legentia in obiecto cognito est idem formaliter ac legentia in obiecto non cognito. quod arguit in ipso obiecto diversis formaliter ad obiectum. Et negatur ans quia obiectus est eo quod sit cognitus

non valeat sua repraesentare, quandoquidem nec obiectum illius est alter diversum ex eo quod repraesentet in conceptu cognito.

68 Dices: id quod cognitum est a Petro per conceptum tamquam ~~verum~~ per signum formale est diversum obiectum formaliter a seipso cognito ab Angelo secundum conceptum tamquam per signum intentionale sui Petri et Angeli, ergo et ipse conceptus, qui ipsum repraesentat, debet repraesentari ab ipso conceptu ut diversum suum. Respondeo negando consequentiam, etiam si diversum est quod ab intellectu Petri et ab intellectu angelico cognoscitur sub diversis intelligibilitatibus a conceptu Petri, sive cognitum sive non cognitum ab Angelo, non potest mutari repraesentationi, nam repraesentatio sit intrinseca et essentialis conceptui, non potest variari.

69 Instabis: conceptus repraesentat obiectum intellectui Petri sub intelligibilitate humana, intellectui vero angelico sub intelligibilitate angelica, ergo diversimode illud repraesentat. Respondeo negando consequentiam antecedentis, nam conceptus idem repraesentat obiectum intellectui humano sub intelligibilitate humana, et ordine tamen ad intellectum angelicum idem repraesentat obiectum quod sub intelligibilitate angelica est cognoscibile, sive aliis verbis: repraesentat Angelo obiectum habens intelligibile significative tantum, et non reduplicative quatenus intelligibile angelicum, ita ut intelligibilitatem ipsam angelicam et repraesentet aliquando sic et obiectum hominis repraesentaret, cum mutare nequeat intrinsecum atque essentialem repraesentandi modum; unde et dicendum conceptum repraesentare Petri obiectum habens intelligibile significative ~~tam~~ tantum, et non reduplicative quatenus intelligibile humanum, ita ut intelligibilitatem et ipsam humanam repraesentet.

70 Obiicies 2° eadem species visiva potest esse causa efficiens

effectiva vel ratione formali causae malis et receptiva eiusdem operis;
respicit ipsam visionem per ductum formalitatem: item visio per
ductum et formaliter respicit eandem formam visivam, quae semel
procedit ab illa, ut a causa effectiva, et ut a causa mali privatione.
Demum privatio et negatio distinguntur, quia privatio est in subiecto ad=
iuncta aptitudinem ad formam negatam, privatio autem negatio non
est adiuncta talem aptitudinem, quod similiter contingit ad rem in
conceptu cognito, quia est adiuncta aptitudinem ut cognoscatur,
erit diversa a re eiusdem conceptus incogniti, quae non est
adiuncta aptitudinem ut cognoscatur.

71 Ad 3. ante quo ad omnes possibiles negationes formam.
Ad exemplum potentiae visivae est longe diversa ratio
iam in ipso argumento insinuata, quia scilicet ipsa potentia visiva
respicit ipsam visionem modo ut causa effectiva, modo ut causa
malis; ratio enim causae effectivae et ratio causae malis et in eadem
potentia est diversa. Deinde visio modo respicit ipsam potentiam ut
causam effectivam, quin potentia media active modo ut causam malem
ac quin media passive, qui res et rationes variae sunt diversae: at
res [illegible] sive cognitus sive incognitus semper eodem modo re=
spicit suum obiectum ut causam [illegible], quae erat res.

72 Dato 2° exemplo (quod non est verum contra stabiliendam
sententiam quae asserit negationem et privationem eiusdem formae [illegible] distingui
realiter) dato, inquam, 2° exemplo, adhuc est diversa ratio
quia in opinione quae distinguit privationem et negationem essentialiter, negatio
et privatio non distinguuntur essentialiter ex parte subiecti formaliter, sed ex
diversitate formae negatae, quam involvit ipsa aptitudo subiecti, quia negatio
negat formam absque privatione, non negat formam quia debitam
[illegible]: res autem ad rem in conceptu cognito

p. n. cognito nullo modo est diversum a contristar in respectivo obli-
ipsi obiectum intellectum essentiali, proinde invariabili.

73 Ubi deligenter advertere falso supponit adversarius relationem ad rem in obiectum n. cognito esse adiunc-
tam intelligibilitatem illam, quae est in obiecto cognito; nam obiectum cognoscatur sed ut sit, semper in illo relationem ad rem invenies
annexam intelligibilitatem, ut parte ipsius proprietas inseparabi-
lis. Cum certum sit obiectum et quod cognoscit esse signum
instrumentale, proinde esse relationem actualem ad potentiam, qui relatio
consistit in ipsa intelligibilitate.

74 Dico 3.o signum formale et instrumentale essentialiter op-
posita, quia illorum relatio tam ad rem quam ad potentiam sit diversa.
Propterea formam quod ut talia signa sint essentialiter opposita et
diversa sufficit quod aliquis illorum paritate speciali diversificetur. Sic tamen
forma duae essentialiter diversae ab logica tam physica quam metaphysica
et sic sola diversitate et solo specie essentialiter diversa.

75 Instabis: 1.o Relatio in communi non potest dividi in duo opposita con-
stantia duabus partibus physicis, et eadem non modo quia neque signum in communi potest
multiplicari in signum formale et instrumentale constantis ex una relatione
ad rem. Pro quo dicendum: assumptum, nam in communi non potest dividi in duo
illa opposita, si neque darentur, neque essent possibilia alia oppo-
sita humana super illa transcendat assumptum, quod tunc essent intelli-
gi possit constare ex parte communi et modo singuli, esse sed darentur,
si darentur, aut essent possibilia alia composita super illa
nego assumptum, nam in eo casu modo posset esse communi, et esse causa
ex illa componi et esse modo planum est de signo. Unde cum
super illa duo signa constantia una relatione ad rem, dentur
alia signa formalia et instrumentalia bene poterunt signum

multiplicari in illa duo, et in alia.

76 Dices transeat aliquis possibilem modo intrinsecum quem asserimus sufficienter Deum in Ordine multiplicari in illa duo opposita constantia duabus partibus et una materia, quae ex defectu utriusque solum constat quod illius partia debeant esse plura non vero quod debeant adaequate distincta esse aut illa duo opposita plures totum sit inadaequate dicti.

Neque obstat quod si non essent alii totius possibiles eo tunc temporis constaret materia singuli quae adessent tunc materia totius eius esset possibilia a creatione et solum esset neque singuli, ex omnia aut in neque singuli esse ex defectu partium non videtur cur non possit coalescere unum per se oppositum Dei.

77 Instabis 2.o pars forma equi v.g. non potest componere cum parte forma leonis quia nequaquam ad rem signi formalis quae est pars illius forma potest componere unam formam ... ad rem signi instrumentalis nimirum cum intelligibilitate, ...